

Міністерство внутрішніх справ України
Львівський державний університет внутрішніх справ
Центр післядипломної освіти, дистанційного та заочного навчання

Кафедра інформаційного та аналітичного забезпечення діяльності
правоохоронних органів

КЕЙС
заняття на тему
«Формування обліків інформаційно-телекомунікаційної
системи «Інформаційний портал Національної поліції
України»

Підвищення кваліфікації (короткострокове, 2 дні)
поліцейських – підрозділів інформаційно-аналітичної
підтримки Національної поліції України

Інформація про викладача:
к.т.н., доцент ЗАЧЕК
Олег Ігорович
0962102685

Тема

«Формування обліків інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»

Годин на тему – 1
Занять – 1 (1 академічна година)

Навчальна мета: надати слухачам знання щодо основних понять системи «Інформаційний портал Національної поліції України», її підсистеми та формування обліків.

Міжтематичні зв'язки: права людини; корупція: поняття, запобігання та відповідальність; інформаційна безпека у телекомунікаційній мережі НПУ; впровадження сучасних сервісів та технологій при розбудові (модернізації) систем телефонного зв'язку.

План лекції

1. Інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України».
2. Підсистеми інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

1. Інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України»

Міністерством внутрішніх справ на виконання статей 25, 26, 27 Закону України «Про Національну поліцію», підпункту 40 пункту 4 Положення про Національну поліцію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 877, з метою організації інформаційно-аналітичного забезпечення поліції було видано наказ № 676 від 03.08.2017 «Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України».

Інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України» (далі – система ІПП) – сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обробки відомостей, що утворюються у процесі діяльності Національної поліції України та її інформаційно-аналітичного забезпечення.

Основні завдання системи «Інформаційний портал Національної поліції України»:

- інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності Національної поліції України;
- забезпечення наповнення та підтримки в актуальному стані інформаційних ресурсів баз (банків) даних, що входять до ЄІС МВС;

- забезпечення щоденної діяльності органів (закладів, установ) поліції у сфері трудових, фінансових, управлінських відносин, відносин документообігу;
- забезпечення електронної взаємодії з МВС та іншими органами державної влади.

Система «Інформаційний портал Національної поліції України» *призначена* для:

- формування інформаційних ресурсів ЄІС МВС;
- обробки інформації, яка утворена в процесі діяльності поліції;
- надання безпосереднього оперативного доступу до інформаційних ресурсів ЄІС МВС;

•генерації інтерфейсів та оброблення тимчасових наборів даних для здійснення інформаційної взаємодії органів (підрозділів) поліції з іншими органами державної влади, органами правопорядку іноземних держав, міжнародними організаціями;

•здійснення пошукових та аналітичних функцій для використання інформації з інформаційних ресурсів (баз даних) поліції, МВС та інших органів державної влади в межах службової діяльності відповідно до рівня доступу і повноважень за запитом або регламентом;

•використання програмних компонентів геоінформаційних підсистем для візуалізації інформації у вигляді електронних карт, автоматичної зміни зображеного образу об'єкта в залежності від зміни його характеристик, зміни масштабу та деталізації картографічної інформації в інформаційних ресурсах;

•забезпечення автоматизації процесів управління силами та засобами поліції;

•забезпечення електронного документообігу в органах (підрозділах) поліції, обміну електронними документами з МВС;

•комплексного захисту інформації та розмежування доступу до інформації, що зберігається в базах даних системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

В інформаційних ресурсах системи «Інформаційний портал Національної поліції України» обробляється інформація, яка належить до державних інформаційних ресурсів. Така інформація не підлягає поширенню та передачі іншим особам, крім випадків, передбачених законодавством. Інформаційними ресурсами системи ІПП є інформація, що утворена в процесі діяльності поліції та використовується для формування:

•тимчасових наборів даних, що створюються в процесі діяльності поліції та використовуються для наповнення та підтримки в актуальному стані баз (банків) даних, які входять до ЄІС МВС та визначені статтею 26 Закону України «Про Національну поліцію»;

•баз даних у сфері управлінських відносин, необхідних для виконання покладених на поліцію повноважень;

•баз даних, необхідних для забезпечення щоденної діяльності поліції, у сфері трудових відносин, фінансового забезпечення, документообігу.

Бази даних поліції, необхідні для забезпечення щоденної діяльності органів (закладів, установ) поліції, містять відомості, зокрема, стосовно:

- повідомлень про кримінальні та адміністративні правопорушення, надзвичайні ситуації та інші події, що надійшли технічними каналами зв'язку;
- щодобових переліків та складу нарядів поліції та слідчо-оперативних груп, що заступають на чергування;
- завдань та орієнтувань, що доводились до нарядів поліції для реагування на повідомлення про кримінальні та адміністративні правопорушення, надзвичайні ситуації та інші події;
- звітування нарядів поліції за результатами реагування на повідомлення про кримінальні та адміністративні правопорушення, надзвичайні ситуації та інші події, виявлення додаткових обставин на місці пригоди;
- пересувань нарядів поліції, які отримані із планшетних комп'ютерів (мобільних терміналів) та засобами GPS.

Поліція може створювати інші бази даних, необхідні для забезпечення щоденної діяльності органів (закладів, установ) поліції, відповідно до статті 25 Закону України «Про Національну поліцію».

Розпорядником системи «Інформаційний портал Національної поліції України» є Національна поліція України, який вживає заходів із організації матеріально-технічного та кадрового забезпечення, що необхідні для ефективного функціонування системи. Адміністратором системи ІПП є уповноважений структурний підрозділ апарату центрального органу управління Національної поліції України, який забезпечує:

- вирішення організаційних питань щодо забезпечення функціонування системи;
- ведення обліку користувачів та надання їм доступу до інформації, що в ній обробляється;
- захист інформації від несанкціонованого доступу, знищення, модифікації та блокування доступу до неї шляхом здійснення організаційних і технічних заходів, впровадження засобів та методів технічного захисту інформації;
- вжиття заходів стосовно розвитку і вдосконалення системи;
- координацію функціонування складових системи.

Користувачами системи «Інформаційний портал Національної поліції України» є посадові особи органів (підрозділів) поліції, яким в установленому порядку надано право доступу до інформації в цій системі. Ідентифікація користувача та підтвердження цілісності даних, що обробляються в системі ІПП, забезпечуються застосуванням електронного цифрового підпису або інших програмно-технічних засобів авторизації користувачів та забезпечення цілісності даних. Кожна дія користувача щодо отримання інформації з інформаційних ресурсів системи «Інформаційний портал Національної поліції України» фіксується у спеціальному електронному архіві. Користувачі системи ІПП зобов'язані не розголошувати у будь-який спосіб інформацію, яка їм стала відома у зв'язку з виконанням посадових обов'язків, крім випадків, передбачених законом, відповідають за достовірність інформації, що вводиться

ними до відповідних інформаційних ресурсів системи «Інформаційний портал Національної поліції України», та зобов'язані дотримуватися законодавства у сфері захисту інформації.

Складовими системи «Інформаційний портал Національної поліції України» є:

- центральний програмно-технічний комплекс;
- автоматизовані робочі місця користувачів;
- телекомунікаційна мережа доступу;
- комплексна система захисту інформації.

Центральний програмно-технічний комплекс системи «Інформаційний портал Національної поліції України» - це сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обробки інформації, які забезпечують:

- введення, записування, зберігання, видалення, знищення, приймання та передавання інформації та формування баз даних у системі «Інформаційний портал Національної поліції України»;
- формування тимчасових наборів даних для наповнення та підтримки в актуальному стані інформаційних ресурсів баз (банків) даних ЄІС МВС;
- моніторинг стану інформаційного обміну між складовими системи ІПП, а також системних журналів аудиту роботи користувачів, технічних і програмних засобів;
- захист інформації під час її обробки.

До складу центрального програмно-технічного комплексу системи «Інформаційний портал Національної поліції України» входять:

• центральне сховище даних - програмно-технічний комплекс, який складається із серверів, систем керування базами даних та іншого програмного забезпечення, призначених для безперервного виконання операцій, записування, зберігання, знищення, приймання та передавання інформації, зберігання системних журналів аудиту роботи користувачів та системних журналів реєстрації роботи програмних засобів;

• сервери додатків - програмно-технічний комплекс, який складається із серверів та програмного забезпечення, призначених для безперервного виконання операцій з інформаційного обміну між складовими системи ІПП, функціонування програмних засобів генерації інтерфейсів користувачів для оброблення інформації, записування та зберігання системних журналів аудиту приймання та передавання інформації, реєстрації роботи програмних засобів;

• шлюзові сервери - програмно-технічний комплекс, який складається із серверів, призначених для забезпечення захисту інформації під час здійснення обміну інформацією між підсистемами, взаємодії з інформаційними системами МВС та інших центральних органів виконавчої влади;

• автоматизоване робоче місце адміністратора безпеки - складова комплексної системи захисту інформації в системі ІПП, обладнана технічними засобами та програмним забезпеченням, призначеними для моніторингу системних журналів реєстрації роботи програмних та технічних засобів, аналізу порушень в роботі системи ІПП, налагодження параметрів,

необхідних для забезпечення стабільної роботи програмних та технічних засобів, визначення повноважень користувачів системи ІПНП.

Центральний програмно-технічний комплекс системи «Інформаційний портал Національної поліції України» розміщується в спеціалізованих службових приміщеннях Національної поліції України.

Автоматизовані робочі місця користувачів – це робочі місця поліцейських та інших працівників поліції, обладнані комп'ютерною технікою, у тому числі планшетними комп'ютерами, що підключені до телекомунікаційної мережі доступу системи «Інформаційний портал Національної поліції України» і призначені для автоматизації службової діяльності, реалізації повноважень обробляти інформацію відповідно до наданого рівня доступу в системі ІПНП.

Телекомунікаційна мережа доступу системи «Інформаційний портал Національної поліції України» – сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обміну інформацією між складовими системи. Для захисту інформації, що обробляється органами (підрозділами) поліції в системі ІПНП, використовуються канали Єдиної цифрової відомчої телекомунікаційної мережі Міністерства внутрішніх справ України, а при використанні відкритих каналів - засоби захисту інформації, які мають позитивний експертний висновок за результатами державної експертизи у сфері криптографічного захисту інформації.

Комплексна система захисту інформації з підтвердженою відповідністю – взаємопов'язана сукупність організаційних та інженерно-технічних заходів, засобів і методів захисту інформації. Завданням комплексної системи захисту інформації є забезпечення конфіденційності (у разі обробки інформації з обмеженим доступом), цілісності, доступності інформації в системі «Інформаційний портал Національної поліції України» шляхом здійснення заходів, спрямованих на захист інформації від несанкціонованих дій (у тому числі з використанням комп'ютерних вірусів), які можуть призвести до її випадкової або умисної модифікації чи знищення. Контроль за дотриманням вимог законодавства України в сфері захисту інформації під час використання ІПНП здійснює керівник підрозділу, де експлуатується центральний програмно-технічний комплекс системи.

2. Підсистеми інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»

Сьогодні до складу інформаційно-пошукової системи «Інформаційний портал Національної поліції України» входить понад двадцять п'ять інформаційних підсистем, які забезпечують формування, зберігання та використання вказаних вище інформаційних ресурсів. Серед основних з них варто відзначити:

- інформаційна підсистема «Особа» – містить відомості про осіб, які скоїли правопорушення та стосовно яких проводиться профілактична робота;

- інформаційна підсистема «Факт» («Єдиний облік») – містить відомості про злочини (правопорушення), інші події, які несуть загрозу особистій чи публічній безпеці, надзвичайні події;

- інформаційна підсистема «Розшук» – містить відомості щодо осіб, оголошених у державний, міжнародний розшук (осіб, які розшукуються за підозрою у скоєнні злочину, безвісно зниклих осіб, осіб, які обвинувачені за вироком суду та переходять від відбування покарання та в інших випадках, передбачених законодавством України; невідомі хворі (діти), які не можуть проінформувати про себе через хворобу (малолітній вік) або цього не бажають; невпізнані трупи; осіб, яких розшукують правоохоронні органи держав-членів Інтерполу тощо);

- інформаційна підсистема «Адміністративні правопорушення» – містить відомості стосовно зареєстрованих адміністративних правопорушень;

- інформаційна підсистема «Кримінальна зброя» – містить інформацію стосовно зброї, яку було викрадено, втрачено, знайдено, добровільно здано, вилучено співробітниками Національної поліції з-поміж тієї, яка незаконно зберігалася, незважаючи на її технічний стан, і яка має індивідуальні заводські номери;

- інформаційна підсистема «Зареєстрована зброя» – містить дані стосовно зброї, що має індивідуальні заводські номери, належить та використовується фізичними й юридичними особами, які мають дозвіл на її придбання, зберігання, та яку обліковують підрозділи дозвільної системи;

- інформаційна підсистема «ІТТ-Custody Records» – містить відомості про роботу ізоляторів тимчасового тримання Головних управлінь Національної поліції України та осіб (персональні дані), що утримуються в них;

- інформаційна підсистема «Втрачені документи» – інформацію про документи (бланки документів), які було викрадено, втрачено, вилучено (через ознаки підроблення) у громадян чи службових осіб, паспорти померлих громадян України, які не здано до підрозділів Національної поліції, паспорти громадян, які перебувають у розшуку, та які мають індивідуальні заводські (фабричні) номери і є у державному обігу;

- інформаційна підсистема «Номерна річ» – містить відомості стосовно речей, які були викрадені, вилучені (через ознаки підроблення), заборонені або обмежені в обігу у громадян чи службових осіб, залишені без нагляду, знайдені чи вилучені із камер схову вокзалів, портів, аеропортів, і здані до Національної поліції, та які володіють індивідуальними заводськими (фабричними) номерами;

- інформаційна підсистема «Корупція» – містить інформацію про зареєстровані корупційні правопорушення;

- інформаційна підсистема «Кримінальна статистика» – формує статистичну звітність про стан злочинності та результати діяльності Національної поліції, забезпечує збирання й оброблення статистичної інформації з усіх напрямів службової діяльності;

- система централізованого управління нарядами патрульної поліції (ЦУНАМІ) – становить сукупність інформаційної та телекомунікаційної систем, що дозволяють приймати, реєструвати, зберігати, здійснювати обмін та передавання інформації, отриманої від громадян у вигляді заяв і повідомлень про правопорушення та інші події, а також дозволяють здійснювати процес реагування працівників поліції на такі заяви та взаємодію з іншими інформаційними (автоматизованими) системами «Інформаційного порталу Національної поліції України»;

- інформаційна підсистема «Гарпун» – призначена для оброблення відомостей про транспортні засоби усіх типів (автомобілі, автобуси, мотоцикли всіх типів, марок та моделей, самохідних машин, причепів та напівпричепів до них, мотоколясок, інших транспортних засобів, які прирівнюються до них, та мопедів) та номерних знаків транспортних засобів, що розшуковуються у межах кримінального, виконавчого провадження, провадження у справах про адміністративні правопорушення, оперативно-розшукової діяльності, а також за ухвалою слідчого судді чи суду;

- інформаційна підсистема «Дорожньо-транспортна пригода», метою якої є автоматизація процесів обробки органами (підрозділами) поліції інформації про ДТП, забезпечення проведення оцінки стану аварійності, аналізу обставин, причин і умов, що сприяли виникненню ДТП, прийняття управлінських рішень посадовими особами в межах компетенції поліції із запобігання ДТП, зменшення тяжкості їх наслідків, а також формування звітності про ДТП та забезпечення автоматизованого формування відповідного обліку ДТП.

- інформаційна підсистема «СЛІД» має за мету:

- облік інформації про об’єкти, вилучені під час проведення слідчих (розшукових) дій, у єдиному інформаційному просторі з використанням сучасних інформаційних технологій, комп’ютерного та телекомунікаційного обладнання;
- забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки діяльності органів (підрозділів) поліції, спрямованої на запобігання та розкриття кримінальних правопорушень;
- встановлення зв’язків між даними, що мають значення для кримінального провадження;
- забезпечення обробки інформації про об’єкти, що були вилучені під час проведення слідчих (розшукових) дій, наповнення та підтримка в актуальному стані інформаційних ресурсів баз (банків) даних, що входять до ІППП;

- інформаційна підсистема «Єдиний облік» має за мету:

- об’єднання інформації щодо заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події від фізичних або юридичних осіб, що надійшли до органів поліції, в єдиному інформаційному просторі з використанням сучасних інформаційних технологій, комп’ютерного та телекомунікаційного обладнання;

- забезпечення контролю за додержанням законності під час прийняття та реєстрації заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події;
- моніторинг стану оперативної обстановки в державі, виявлення районів зростання правопорушень для раціональної розстановки і маневрування силами та засобами органів поліції;
- забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки діяльності поліції, спрямованої на запобігання та розкриття правопорушень;
- встановлення зв'язків між даними, що мають значення для кримінального провадження та справ про адміністративні правопорушення;
- формування статистичної звітності про результати роботи та дотримання законності органами (підрозділами) поліції під час реєстрації та розгляду заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події.

Окрім розглянутих, до «Інформаційного порталу Національної поліції» входять ще низка підсистем, таких як «Пошук МТСБУ» (страхові поліси), «Інтерпол – викрадені транспортні засоби», «Адмінпрактика штрафи», «Масові заходи», «Розшук дітей» тощо.

ВИСНОВКИ

Інформаційне забезпечення Національної поліції є одним з наріжних каменів, на яких базується якісне виконання правоохоронних функцій. Бурхливий розвиток інформаційних технологій призвів до накопичення та зберігання великих обсягів інформації. Система «Інформаційний портал Національної поліції України» є складовою частиною єдиної інформаційної системи МВС (далі - ЄІС МВС).

Удосконалення діяльності Національної поліції України нині неможливе без надання доступу всім підрозділам правоохоронних органів до єдиного автоматизованого банку даних облікової, оперативно-пошукової, криміналістичної та іншої інформації і забезпечення їхнього диференційованого доступу до цієї інформації.

Працівники Національної поліції, які своєчасно оволодівають вірогідною та вичерпною, необхідною їм інформацією, можуть повною мірою проаналізувати ситуацію, яка склалась, та прийняти правильне рішення стосовно виконання поставленого завдання, що значно підвищує ефективність їхньої діяльності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

I. Нормативно-правові акти:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19/>.
2. Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України»: наказ МВС України від 03.08.2017 р. № 676. База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17>.
3. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Гарпун» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: наказ МВС України від 13.06.2018 р. № 497.
4. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «СЛІД» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: наказ МВС України від 16.03.2020 р. № 257. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0319-20#Text>.
5. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Дорожньо-транспортна пригода» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: наказ МВС України від 15.07.2020 р. № 533. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/487615___657139.
6. Про затвердження Положення про єдину цифрову відомчу телекомунікаційну мережу МВС: наказ МВС України від 04.07.2016 р. № 596. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1055-16/paran15#n15>.
7. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Єдиний облік» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: наказ МВС України від 14.06.2019 № 508. URL: <https://законодавство.com/download/nakaz-mvs-ukrajini-vid-14062019-508-pro-2019-74214.html>.

II. Спеціальна література:

1. Андреев В.І., Хорошко В.О., Чередниченко В.С., Шелест М.Є. Основи інформаційної безпеки: підруч. для студ. вищ. навч. закл., які навчаються за напрямом "Інформаційна безпека" / Державний ун-т інформаційно-комунікаційних технологій / Володимир Олексійович Хорошко (ред.). – Вид. 2-ге, допов. і переробл. – К. : ДУІКТ, 2009. – 293с.
2. Інформатика та інформаційні технології / [Б.В. Щур, І.С. Керницький, В.В. Сеник та ін.]; за ред. Б.В. Щура. – Львів: ЛьвДУВС, 2010. – 536 с.
3. Кудінов В. А., Смаглюк В. М., Ігнатушко Ю. І., Іщенко В. А. Інформаційні технології в правоохоронній діяльності: посібник. – Київ: НАВСУ, 2013. – 82 с.

4. Кулешник Я.Ф. Інформатика / Я.Ф. Кулешник, Т.В. Рудий, В.В. Сеник – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 251 с.

5. Магеровська Т.В., Сеник В.В. Інформатика: навчальний посібник / Т. В. Магеровська, В. В. Сеник. – Львів: ЛьвДУВС, 2014. – 348 с. йні технології / [Б.В. Щур, І.С. Керницький, В.В. Сеник та ін.]; за ред. Б.В. Щура. – Львів: ЛьвДУВС, 2010. – 536 с.

6. Сеник В. В., Магеровська Т. В. Системи управління базами даних як інструмент створення та супроводу правових інформаційно-пошукових систем: методичні рекомендації для вивчення навчальних дисциплін «Інформаційно-пошукові системи», «Інформаційне забезпечення професійної діяльності» та практиків, що працюють з інформаційно-пошуковими системами / В. В. Сеник, Т. В. Магеровська – Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 48с.

7. Системна інформатизація правоохоронної діяльності / за ред. В. Дурдинця, М. Швеця. – К.: НДЦПІ АПРН України, 2007. – 382 с.

8. Сучасні інформаційні технології та їх використання у науково-педагогічній діяльності: практикум. – Л.: ЛьвДУВС, 2010. – 316 с.

III. Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua

3. Урядовий портал. Єдиний веб-потал органів виконавчої влади. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

4. Офіційний веб-потал Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua/>

5. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua/>

6. Офіційний веб-потал Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua/>

7. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua/>

8. Вікіпедія Вільна енциклопедія. URL: <http://uk.wikipedia.org>

9. Електронна бібліотека Львівського державного університету внутрішніх справ. URL: <http://www.lvduvs.edu.ua>